

Q.P. Code :02438

[वेळ: 2½ तास]

[मार्क : ७५]

Please check whether you have got the right question paper.

सूचना : १. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.

२. प्रश्नांसमोरील अंक गुण दर्शवितात.

- प्र. १ भरताचे रससूत्र सांगून त्याचे विवेचन करा. १५
किंवा
भारतीय साहित्यशास्त्रातील अलंकार विचाराचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- प्र. २ भारतीय साहित्यशास्त्रातील अभिनवगुप्त यांची रसप्रक्रिया विषयक भूमिका सांगा. १५
किंवा
भारतीय साहित्यशास्त्रातील 'भट्टलोल्लट' यांची रसप्रक्रिया विषयक भूमिका व तिच्यावरील आक्षेप यांचे विवेचन करा.
- प्र. ३ भारतीय साहित्यशास्त्रातील 'लक्षणा' या शब्दशक्तीचे स्वरूप स्पष्ट करा. १५
किंवा
भारतीय साहित्यशास्त्रातील वृत्त विषयक विचार सोदाहरण स्पष्ट करा.
- प्र. ४ भारतीय साहित्यशास्त्रातील 'व्युत्पत्ती व अभ्यास' या काव्य कारणांची चर्चा करा. १५
किंवा
भारतीय साहित्यशास्त्रातील मम्मटाने सांगितलेल्या काव्यप्रयोजनांची चर्चा करा.
- प्र. ५ अ) पुढीलपैकी कोणत्याही पाच प्रश्नांची पूर्ण वाक्यात उत्तरे लिहा. १०
१) भरताच्या नाट्यविषयक ग्रंथाचे नाव लिहा.
२) कोणतेही दोन अलंकार लिहा.
३) उपचित स्थायी ही संकल्पना कोणी मांडली.
४) व्यंजना शक्तीचे कोणतेही दोन प्रकार लिहा.
५) प्रतिभेची कोणतीही एक व्याख्या लिहा.
६) भरताच्या काव्यप्रयोजनांची नावे लिहा.
७) वृत्तांचे प्रकार लिहा. (कोणतेही दोन)
८) क्षेमेंद्राचा औचित्य विषयक ग्रंथ कोणता.

आ) पुढील प्रश्नांची योग्य पर्यायी उत्तरे लिहून पुन्हा लिहा.

०५

- १) 'अनुप्रास' हा कोणत्या प्रकारचा अलंकार आहे.
अ) शब्दालंकार आ) अर्थालंकार
इ) प्रयोगालंकार ई) नेपथ्यालंकार
 - २) 'रितिरात्मा काव्यस्य' ही व्याख्या कुणाची?
अ) वामन आ) राजशेखर
इ) भरत ई) क्षेमेंद्र
 - ३) पुढीलपैकी अभिनवगुप्तकृत रसविघ्न कोणते?
अ) संशययोग आ) अशुभनिवारण
इ) अनुमिती ई) उपचिती
 - ४) 'सदयपरनिवृत्तये' हे काव्यप्रयोजन कोणाचे?
अ) वामन आ) मम्मट
इ) अभिनवगुप्त ई) राजशेखर
 - ५) काव्यालंकार हा ग्रंथ कोणाचा?
अ) रुद्रट आ) भरत
इ) भामह ई) राजशेखर
-